

363. On. Palatul Cultural Arad.

ARADUL

Când nu poți face bine
îți rămâne totuși un singur
lucru: acela de a nu face
rău.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA:

ARAD, Str. Eminescu No. 18.

Telefon: 266.

Organ al Asociației »Infrățirea«
Apare de două ori pe săptămână.

ABONAMENTE:

Pentru particulari:	Pentru autorități și instituții
200 Lei 1 An	500 Lei 1 An
100 6 Luni	250 6 Luni
50 3 Luni	130 3 Luni

In străinătate dublu.

Nefericirea de azi.

Arăta timp cât cineva este viu, căta continuă să-i prezinte probleme din domeniul practic ca: provizionarea cu hrană, îmbrăcăminte și locuință. Însă în același timp există și alte trebuințe în afară de cele materiale. Satisfacerea trebuințelor materiale ar trebui să nu formeze o problemă pentru omul de astăzi, căci resursele sunt atât de mari, încât creșterea o formează *supraproductia*. Știința a dat posibilitate omului să producă bunuri mai multe decât poate consuma. Dar nesatisfacând nevoile materiale, omul nu este în stare să satisfacă și pe cele sufletești, pe cele ale spiritului.

Nesatisfacerea nevoilor sufletești produce neliniștea și confuzia în care trăim.

Europeanul modern se ceartă cu asiaticul nu din cauze economice, ci fiindcă există între ei un conflict intern.

Europeanul este continuu ocupat cu muncește fiindcă se simte neîncântat: activitatea lui externă nu o compensează a neliniștii interne. Este lucru cert că civilizația noastră, dacă nu va găsi mijloace de a satisface trebuințele sufletești, va trebui să dispară. Însă, deși nu satisface nevoile sufletești interne, ne-a pus însă la dispoziție mijloace de a ne distinge pe altul și de a ne sinucide mai repede. Politica și economia nu ne pot împiedeca.

Dificultățile și necazurile spirituale s-au născut din sentimentul că omul modern care se vede atât față de natură cât și față de semenii săi.

Omul modern se izolează de semenii săi în care el vede conștienții săi pentru viață.

Omul modern este victima suspiciunii mutuale și a neîncrederii în vecinul său. Suspiciunea, neîncrederea, concurența a adus la pierderea celei mai sigure valute, la sterilitate.

Omul modern este izolat astfel înseamnă a se despărți de izvorul principal al vieții. Omul modern încearcă să stabilească contactul, dar nu își poate da seama, căci este o barieră între el și natură, între el și de aproape, o barieră între el și el însuși.

Omul modern, omul de astăzi încearcă să-și asigure viața contra naturii, contra semenilor săi, contra producției ostentive umane. În această luptă el și-a pierdut însă. Religionea nu-l mai salvează. Aleargă la artă și sport, curând se obosește și de acestea.

„ARADUL” va apare de două ori pe săptămână.

Cu numărul acesta „Aradul” își deschide o nouă eră apărând de două ori pe săptămână. Este era încununării unor străduințe și munci desinteresate de aproape un an, în care timp nu s'a forțat mâna onoratului public cetitor.

În acest timp „ARADUL” a făcut sacrificii materiale și morale enorme, luptând în primul rând contra **neîncrederii** publicului în vlașa ziaristice românești în Arad.

Săptămâna trecută, tocmai când „Aradul” căpăta noi forțe, acei cari îl invidiau și vedeau că n'au contribuit cu nimic bun, au căutat să facă rău, răspândind fel de fel de știri false.

Astăzi „Aradul” dovedește în faptă că acele știri au fost pornite din invidie.

Apărând de două ori pe săptămână, „Aradul” speră să satisfacă cerința publicului de a avea cât mai multe știri și de mai multe ori.

În fiecare Luni dimineața publicul românesc din orașul și județul Arad, va avea în „Aradul” ultimele știri din toate domeniile, cum și ultimile rezultate sportive.

Se va ști chiar de Luni dimineața toată mișcarea și activitatea culturală de duminica dela Palatul cultural, Atenee culturale, Case culturale, Societăți culturale etc...

Se vor cunoaște în fiecare Luni toate știrile politice și sociale de Duminică pe care nici-un alt ziar nu le are.

„Aradul” își dă toate silințele ca să satisfacă cerințele publicului românesc din Arad, pe care-l roagă însă, ca să-l răspândească cât mai mult pentru ca „Aradul” să ajungă cât mai de vreme la ținta tuturor de a apare zilnic.

Români! citiți și răspândiți „Aradul”!

Sala Cercului cultural.

Cu prilejul adunării de Duminică trecută cei 40 de intelectuali arădani au avut prilejul să admire aranjamentul de mult bun gust al Cercului. Foarte elegant mobilat, provăzută cu o bogată și aleasă colecție de ziare, reviste românești, franceze, germane, jocuri distractive și de noroc, cazinoul poate să satisfacă, chiar și gustul celui mai pretențios cercetător. Este locul să amintim, că meritul integral al acestui Cerc, cu ornamentație, mobilier și tot ce se

găsește acolo, revine exclusiv Domnului Brutus Păcurariu. Faptul, că se mai găsesc familii românești cari frecventează alte localități, cafenele, se explică doar prin aceea, că prea puțin au avut cunoștință, că avem aci în centrul Aradului, un Casinou atât de elegant și bine amenajat, care pe lângă alte avantaje, mai prezintă și pe acela de a prezenta o priveliște încântătoare fiind așezat în etajul I al teatrului orașenesc, cu fața spre bulevardul Regina Maria.

În această depresiune și desăcurd lăuntric, omului modern i se pare că nimic nu-i bun împrejurul lui: natura nu-și mai ține legile, dă ploaie sau frig când nu trebuie, semenii săi îi scad prețul produselor sale căci și ei produc și oferă un preț mai mic; ori unde se întoarce, ori cu cine vorbește caută să descopere un gând ascuns; nimeni nu i se pare sincer, demn de încredere, cinstit, nici chiar el însuși propriu.

Iată omul modern cu toate re-

zultatele științei în mâna sa, cu hambarele pline cu casa de bani plină, dar se plânge, este îngrijorat, neliniștit. Această nefericire este însă din domeniul sufietesc.

Să restabilim raportul nostru cu lumea care ne înconjoară, să nu suspectăm pe semenii noștri, să avem **încredere** unii în alții, în instituțiile, în conducerile noastre, căci numai așa vom putea pune ordine și în cele materiale și numai așa vom da vieții cursul ei normal.

Voluntarii la Timișoara.

În zilele de 1 și 2 Octombrie va avea loc, în Timișoara, adunarea generală a foștilor voluntari. În rândurile acestor premergători ai marelui act de unire a început o vie agitație, în legătură cu congresul dela Timișoara. Nemulțumiri vechi tind să scoată la iveală defecțiunile de organizație internă. Se știe, că unii interesați au împins organizația U. F. V. pe o pantă foarte greșită, expunându-o la bănuțel de participare în mișcările politice de partid, ceea ce i-a atras indiferența și chiar vrăjmășia celor chemați să aprecieze în alt mod patriotismul românesc al foștilor voluntari.

Greșala unora dintre conducători nu trebuie să se repercuteze asupra întregii organizații și de aci s'a simțit nevoia unei purificări interne, cu înălțurarea dela conducere a tuturor persoanelor angajate în cancanurile politicianismului.

Agitația din rândurile foștilor voluntari tinde să lămurească definitiv o doctrină unitară și categorică de independență față de toate fluctuațiile politice și mai ales o atitudine hotărâtă și refractară tuturor ideilor de separatism, sau desmembrare națională. Aceia, cari la 5 Martie 1917 au declarat la Darnița, lângă Kiev, unirea pe veci a Ardealului cu România, deci atunci când situația disperată a României nu putea întrezări un punct de rezim în viitor și acțiunea foștilor voluntari era un act de eroism și jertfă absolută, sunt cei mai chemați să-și spună cuvântul atunci când lipsa de conștiință națională a atâtor corifei politici nu se dă în lături de a întrebuița în lupta lor distructivă chiar și amenințarea unei desmembrări teritoriale. Și când ne gândim, că în vreme ce foștii voluntari renunțau pentru totdeauna la familiile și la bunurile lor din Ardeal, înrolându-se ca luptători pe frontul român, unii dintre mărimele de astăzi ai Ardealului făceau declarații și jurăminte de credință Ungariei și coroanei habsburgice, valoarea morală națională a organizației U. F. V. apare cu atât mai vie, mai strălucitoare; iar îndelunga lor răbdare și stoicism, o mustare necruțătoare politice noastre românești de după războiu.

Iată de ce sufletul nostru descătușat de toate socotilele ariviste, participă la congresul foștilor voluntari din Timișoara, cu urarea de izbândă pentru o reorganizare sănătoasă, capabilă să îndritulască nădejile noastre de mai bine într'un viitor mai bun decât astăzi, cari s'au scurs în tembelismul și obscuritatea unei politici dușmănoasă tuturor manifestărilor de progres național.

„Aradul” salută congresul foștilor voluntari dela Timișoara și îi urează un duh drept și creator, la înălțimea marelui act pe care l-au sfințit voluntarii din Darnița la 5 Martie 1917.

Restaurantul vegetarian REFORMHOUSE Str. Alexandri 1. prânz, cină vitaminizate
la dejun și oină, cafea fină

Preturi eftine Dumineca seara
— închis

Europa întreagă, văzută'n sbor de 80 ore.

Conferința d-lui Mihail Negru.

Duminecă d. m. la ora 5½ a avut loc în sala Palatului Cultural, Conferința Dlui Mihail Negru, publicist și profesor la Școala de aviație, despre raidul în Europa a avionului Sf. Maria — România, având pe bord pe d-nii Maior — căpitan atunci — Traian Burduloiu, Căpitan — locot. atunci — Iacobescu, M. C. Negru, și un mecanic dela fabrica Junkers. Conferința se datorește redactorului „Gazetei Invățătorilor” Dl Ioan Jelecutean, care a mai invitat la Arad, pe d-nii: N. Iorga, S. Mehedinți, O. Goga, I. Petrovici, I. Lupaș, N. Crainic, Toni și Culea.

Dar să trecem la interesanta conferință a d-lui M. Negru. La început o mică sarjă la adresa publicului care a preferat evenimentul sportiv, și apoi omagii d-lor Vasile Goldis, Olariu și Jelecuteanu. Și... relatarea sinceră și foarte atrăgătoare a raidului. Om sărac dar idealist, d-l Negru, a expus ideea acestui raid oficialităților, cari însă l-au crezut — după spusa D-Sale — nebun, sau în cel mai bun caz, cam scrântit.

Neputându-și procura un avion s'a gândit să-l închirieze, dar îl trebuiau aproape 500 000 lei.

S'a adresat, pentru împrumutarea acestei sume d-lui Aristide Black, care i-a donat suma de 150.000, iar restul de lei 350.000 l-a împrumutat fără cea mai mică dobândă.

Odată banii în mână, echipajul a plecat la Dessau — Germania — la fabrică pentru preluarea avionului. Oficialitatea noastră, și cu această ocazie s'a arătat rău voitoare raidului, căci avionul trebuia înregistrat și numărotat, pentru că să poată pune în aplicare ideea proiectată. Înregistrarea și numărarea au întârziat, și avionul a plecat din Dessau prin Bavaria, spre Berlin. O mică etapă și drumul a fost reluat spre Copenhaga, avionul Sf. Maria — România, a trecut în Norvegia și Suedia, și după o mică escală, în Finlanda, străbătând apoi țările baltice. În Estonia au fost siliți să aterizeze forțat, într-o câmpie mlăștinoasă, unde avionul a rămas împotmolit două zile și două nopți. Și-a reluat drumul spre Varșovia prin Riga. Din Varșovia spre București cu escale la Lamberg și Iași. La București, aparatul a fost înregistrat și numărotat. Și au plecat spre Belgrad spre Wiena, peste Ungaria. Scumpli noștri vecini, au fost așa de draguți, de au refuzat permisul de liberă trecere asupra Ungariei, și românii au recurs la o stratagemă interesantă: s'au ridicat la 3000 metri, au dat drumul la motor cu o viteză de peste 300 Km. pe oră, și până să prindă unguirile de veste, au aterizat la Wiena.

De aci la Praga și apoi la Paris, prin Strassburg. Drum periculos intrucât timpul a fost prost și piedecile naturale mari: Munții Pădurea Neagră și Jura. La Paris au odihnit 24 ore și au plecat apoi la Madrid, fără escală. Distanța a fost parcursă în 8 ore, ceace e o performanță remarcabilă. Dela Madrid spre Roma, prin Marsilia. Au aterizat forțat lângă Pisa.

Un incident neplăcut l-a făcut să întârzie. Datorită d-lui Balbo, ministrul aviației italiene, și-a putut continua drumul spre Athena, peste Marea Adriatică. Dela Athena au plecat spre Constantinopol și de aci acasă, la București. Din cauza unei cețe groase s'au rătăcit pe Marea Neagră și s'au trezit... pe Dunăre la Baia Greaca. De aci până la București drumul a fost scurt. Visul a fost împlinit în 80 ore un avion românesc, cu echipaj românesc, a purtat culorile țării peste întreaga Europă. Și aceasta datorită unor oameni de ispravă, fără sprijinul oficialității. Cu atât mai mare li-e meritul.

Mă văd pus involuntar, în situație de a aduce o învinuire publicului românesc și oficialităților. Câțiva intelectuali îl putea număra pe degete, câțiva studenți universitari, 3 școli de fete și 2 de băieți.

De elevi facem abstracție, pentru că ei sunt publicul obișnuit al tuturor conferințelor, dar numai 30—40 intelectuali români sunt în Arad??

Miljean.

Ateneul popular.

Prima șezătoare pentru copii.

Eri după masă la orele 3 a avut loc la cinematograful Elite, prima șezătoare pentru copiii de școli primare organizată de către Ateneul popular. Din partea primăriei au asistat d-nii Dr. Cornel Radu, președintele Comisiei interimare și Const. Popa, consilier cultural. Din partea Ateneului popular d-nii: pâr. Dr. Gh. Cluhandu, prof. Al. Constantinescu, Al. Negură, prof. M. Olinescu, prof. Isaia Tolan, etc.

D-l Al. Negură a explicat rostul acestor șezători și a povestit apoi Pungulița cu doi bani de Creangă. Dl prof. M. Păun a citit câteva spoave de Alice Fabrielescu, iar doi elevi au recitat poezii. La urmă s'a rulat comedia în 2 acte „Banda veselă” care a fost sgomotos gustată de numeroșii elevi care au umplut sala. A fost o șezătoare f. reușită. Trebuie să laudăm aici gestul d-lui Dr. C. Radu care a pus gratuit la dispoziție filmele ce se rulează la aceste șezători.

Rânduri Vesele.

O femeie e ca toate
Râde uneori și ea.
De râs... râde când poate
Dar de plâns... plânge când vrea

Șoareci dau năvală unde este o pâine,
Pureci sunt o sumă unde e un câine,
Unde-i o femeie — eu's pârli săracu —
Acolo să știți: găsiți și pe dracu!

Pălări modele de dame

și pălări de modă bărbătești în asortiment mare. Prețuri ieftine. Pălări de institut 80 lei bucala. Se găsesc la

BITENBINDER, Arad Strada Eminescu 2

Științirea casei culturale din Arad-Șega.

În ziua de 27 Septembrie la orele 4 d. m. s'a celebrat științirea casei culturale din Arad — Șega, înnoită prin edificarea unei stene.

Actul științirii l-a săvârșit P. S. Sa Episcopul Grigorie asistat de protoiereul Aradului Traian Vătașu, consilierul Eparhiei Mihail Păcățian și diaconul Ciorescu. Amintim cu deosebită bucurie participarea la această serbare, a d-lui primar al municipiului, Dr. Corneliu Radu care este sufletul propagandei culturale în acest oraș, pe care o sprijinește cu toate puterile și mijloacele disponibile. După săvârșirea actului religios, preotul local, părintele Ilarion Felia, face un scurt istoric al casei culturale înșirând multele greutăți și neajunsuri cu cari a luptat ca să o poată da adevăratei sale meniri. Salută pe oaspeții cari au ținut să onoreze prin prezența lor această serbare culturală a Șeganilor și roagă în numele poporenilor pe P. S. Sa să admită pentru casa culturală numirea de „Grigorie Episcopul”.

P. S. Sa Episcopul Grigorie Comșa, arătând că prietena sinceră — în toate împrejurările — a neamului românesc a fost, este și va fi Sfânta malca noastră Biserica ortodoxă în jurul căreia trebuie să ne strângem cu toți rândurile.

Dl Dr. Cornel Radu în cuvântarea sa arată că materialismul care se părea atotputernic, este azi în dunga falimentului și că singura scăpare, singurul refugiu al omului este în cele sufletești. Ca fiu credincios al bisericii ortodoxe promite tot sprijinul pentru terminarea bisericii din Șega.

Remarcăm între cei prezenți pe d-nii: Dr. Teodor Botiș rectortul Acad. teol. Dr. Gh. Popovici prof. ac. teol., Dr. Ioan Pleșa, Dr. Pop. profesorii Găvănescu și Tolan, pr. Viorel Mihașu, C. Popa consilier cultural, Liviu Dublea etc. A urmat apoi desfășurarea programului cultural compus din coruri, recitări și plesse de teatru, prestate cu succes de membrii societății tinerimii „Sf. Gheorghe” sub conducerea vrednicului teolog Sever Pigli.

Laudă tuturor celor ce au contribuit la reușita acestei manifestațiuni culturale și să servească drept îndemn și pentru alții.

Tribunalul Arad. Corpul Portăreilor.

No. G. 15940 | 1931.

Publicație de licitație.

În baza execuției de escontentare efectuată în ziua de 7 Maiu 1931 pe baza deciziei Judecătoriei Mixte Arad cu No. 7373 | 1931 obiectele sechestrate în procesul verbal de execuție No. G. 15940 | 1931 și anume: 1 șifoner, 1 toaletă, 2 noptiere, 1 canapea, pian, 1 masă și alte obiecte prețuite în suma de 20900 Lei cuprinse în favorul Băncii Bănățene Unite S. A. repr. prin Dr. Parecz Béla avocat Arad, pentru 6000 Lei capital, și accesorii se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Dimitrie Raicu No. 13 în 1 Oct. 1931 ora 11½ a. m. conf. art. de Lege LX. §-ului 107 și 108 din 1881 al legii exec.

Arad la 10 Septembrie 1931.

șef. portărel.
Indescifrabil.

Congres preoțesc în Lipova.

Joi în 21 Sept. c. Asociația clerului „Andrei Șaguna” secția Arad a avut Congresul său anual în frunțașă mună Lipova (Bănat) fiind prezenți peste 100 preoți din episcopia Aradului. A participat și P. Sf. Sa Episcopul Grigorie care a celebrat Liturghie cu mare asistență în moasa Biserica a Lipovei, unde hirotonit și un preot, ceace a produs o plăcută impresie în biserica de credincioși și elevi ai tuturor lilor din localitate. Protopopul Ștefan Cloroiu a ținut o impresionantă predică despre suportarea tineașcă a necazurilor vieții.

În sala cea mare a bălilor s'a ținut Congresul în prezența P. Sf. Sa Președintele, protopopul Cloroiu arătat problemele actuale cari trezesc preocuparea clerului: organizarea creștine. P. Sf. Episcop Grigorie luat cuvântul arătând însemnătatea slujirii lui Hristos. Toată activitatea preotului trebuie să fie pătrunsă de ideea că Dumnezeu dă preotului tot ce este necesar. Au făcut mare impresie plidele aduse.

Primarul Lipovei, profesorul Isăc a asigurat Congresul de colaborarea profesorilor, cu dorința ca învățăritele Bisericii să fie călăuzitoare în viața română.

Congresul s'a ocupat apoi de diferite probleme de organizare, de crearea unui fond de ajutorare, asociația misionară a preoteselor etc.

Femeia care nu te va lăsa.

O dramă profund omenească. Ma actriță la un teatru în Berlin, fiica tor la o companie de operă din provincie, și ea, artistă la Berlin, cu mama lui. Mama vine să treacă vacanța la fiul ei. În antren, colega ei, pleacă spre Roma, văzând locurile unde urmează să treacă prietena ei mai bătrână, și tărăște brusc și rămâne și ea. O de dragoste se infiripă între ei și El, compozitor bun, compune o manță: femeia care nu te va lăsa mama. La urmă pleacă împreună Berlin și el e angajat la același teatru cu mama și iubita lui. Dar e gelozie feroce.

Jucau împreună o piesă în care trebuia să-l împuște. El însă are revolverul cu gloanțe adevărate și omoară.

La jurați, mama lui își acuză lega de teatru, dar în fața durerii cere a acesteia, spune, că înalțim a mărturisit, el a pus în revolver gloanțe adevărate. Jurații o achită.

Interpreții au fost tūni, jucând rolurile cu siguranță desăvârșită, tând profund scenele de dragoste de durere. Dealtfel artiștii, Lil D., ver și Petrovici Svetislav sunt deosebiți de cunoscuți, așa că nu e nevoie să insist asupra lor.

O observație: dela un timp începe conducerea cinematografulor a filmelor din ce în ce mai bune. Tănova, David Golder, Africa, Esthera etc.

Nu avem pentru conducători, cu cuvinte de laudă.

Regele Kilometrilor, cauciucul de automobile „INDIA” exclusiv la „MOTORDelta” SIG. KELLY, magazin special de accesorii, Str. Alexandri, No. 383. 1-4

CEASORNICE, obiecte de AUR și ARGINT puteți procura cu cele mai estime prețuri și cu cărticica „CONSUM“ la

CSÁKY ceasornicar și bijutier, ARAD peste drum de biserica LUTHERANĂ

„Bachus“ fost restaurantul Ritz,

Arad, str. S. Brancovici, pal. Földes
Ojina cu un pahar de bere 10 L. Abonament după listă 1300 lei lunar.
Sâmbătă și Duminică deschis până dimineața. În fiecare zi concertează muzica țigănească de primul ordin
Rog sprijinul onoratului public: PROPRIETARUL

Frați români! Când veniți la ARAD treceți pe la Restaurantul fără beuturi:

„BERTA“

restaurant cu mâncări după listă

ARAD, Str. Brancoviciu 2/a.

Lei 25.—

Menuul săptămânal:

Lei 25.—

și la domiciliu!

și la domiciliu!

Dela 28 Septembrie Până la 4 Octombrie.

Luni Supă de carne Ardei umpluți Garni de orez și cartofi Compot sau murături Pâine cu mac sau nuci	Mărcuți Supă de ficat Ardei umpluți Șnițel vienez, friptură la grătar Garni de orez și cartofi Murături sau compot Tăieței	Vineri Supă de carne Fasole Friptură amestecată Garni de cartofi, ghiveci Murături sau compot Clătite cu brânză, pită cu mere	Mâncare de cartofi Pui pane și papricaș de porc Macaroane și garni de gris Murături sau compot Clătite
Marți Supă de carne Fasole de dovleac Garni de orez și cartofi Pâine de țărhană sau cartofi	Joi Supă de carne Chil Friptură de găscă și porc	Sâmbătă Supă de pui (becsinălt)	Duminică Supă ragou Sarmale de varză Pui pane, friptură de porc Garni de cartofi și cartofi Compot sau murături Diferite torte

FRAȚI ROMANI! Nu uitați să veniți pe la mine.

REPARAREA și curățirea hainelor și pardesiilor cu mașini noi după metoda cea mai modernă se efectuează
mai frumos și rapid la
No. 366 1—2.

HOSZPODAR Str. Stroiescu No. 13

Prețuri senzaționale de eftine! Svelere dela 75 lei. Peltoane de dame dela 275 lei! Pantaloni reformi 1. dela 38 lei!
Pantaloni dela 12 lei! Ciorapi bătărești cu des. nne 1. dela 19 lei. Ciorapi bătărești lungi dela 35 lei! Cămășe din flanelă 1. dela 55 lei! Mănuși glace de piele pt. dame dela 85 lei! Mănuși din piele de căprioară dela 165 lei. Mănuși de piele Nappa dela 135 lei.
Pentru meu local sunt prețuri noi
No. 361—1—3

A. BOGYÓ la începutul străzii
EMINESCU, lângă sticlăria Fischer.

Cele mai moderne Tocuri rezervoare — 14 carate — Lei 200

la librăria

CONCORDIA

Gh. MUNTEANU

Arad, str. Eminescu Nr. 10.

de depozit de cărți literare și didactice. Mare
departament de rechizite școlare și de birou.

Prânz 20 Lei

Cină 14 Lei

cu pâine după listă.

Acelaș. abonament săptămânal 200 lei
Cafea fină, lei 6. — Separeuri — Băuturile s'au eftinit. Muzică țigănească concertează până dimineața la

Restaurantul „București“

Arad, Piața Avram Iancu 10.

Proprietar **TRAIAN CRISTEA.**

Deștepți și naivi.

(roman)

de: T. Cristea

De unde le-ai adus, vagabon?

Ce vă pasă, domnule lăitănant?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

De unde?

incursiune de noapte, Voicu frânt de oboseală se culcă, după ce mai întâi îi spusese ordonanței:

— Petrică să nu te pună necuratul să mă scoli până la ciasurile două, că la stălp te leg, în fața tranșetelor.

— Nici dacă vine vre-o poruncă de sus? — vruse să știe leatul precis.

— Nici! Nici dacă vine însuși împăratul!

Un ceas mai târziu vine la Ciuntu un soldat evreu din companie, că el vrea să vorbească cu domnul comandant atunci imediat, fără nici un răgaz.

— Nu se poate camarade. Mai târziu!

Nu trece un ciaz, evreul vine din nou. Acelaș răspuns. Atunci, profitând de neatenția lui Ciuntu, evreul pătrunse în adăpost și de bună credință raportă cu glas tare ofițerului nevoia ce-l aducea la el: vrea neapărat o

permisie de câteva zile, căci avea o „afacere importantă“. Ba mai îndrăzni să propună lui Voicu și un cadou prea frumos în schimbul acestei permisi. Cinstea omului e relativă și dacă civilizația statelor bătrâne nu le lasă să-și dea în vileag toate slăbiciunile, aceasta nu înseamnă, că ar fi ele mai bune din unele puncte de vedere decât statele mai puțin civilizate.

Voicu, trezit brusc tocmai când dormea mai bine, îl aruncă pe evreu afară de îndărâteala, iar pentru Ciuntu puse să fie legat două ciazuri la stălp. Dacă și nu în fața tranșetelor, dar pe frigul ăsta era destul de grea pedeapsa și fără amenințarea gloanțelor, în fața adăpostului.

— Las că ți-o fac eu camarade — mormăise Ciuntu otrăvit.

În spre seară, când se nimerise să fie liber, prinse pe evreu, îl legă strâns mânecele vestonului, îi deschise nasturii dela pantaloni și veston, apoi îl umplu cu zăpadă bine indesată toate golurile pantalonului bufant și vestonului, după care îl îndole la loc îl duse lângă o mlaștină și sparse gheața,

în timp ce mormăia infuriat: Te botez de acum, te botez harhanghelli și...

Bietul evreu tăcea chitic și nu îndrăsnea să se apere. Dealtfel era degeaba. Ciuntu avea o putere de uriaș. Era în stare să ridice în dinți doi saci de fasole.

Dar când fu cufundat în apa rece și simți că n'are teren solid sub picioare, nu mai putu răbda și începu să țipe în gură de șarpe.

Când sosită la fața locului cea alarmată de strigătul evreului, îl găsi murat ca un castravete, iar Petrică îl lămurit ghionțându-l:

— De acum te cheamă Ion. Ion te cheamă...

Altfel nu era Ciuntu om rău, dar la mânie o făcea de se crucea lumea. De rândul acela nu scăpase nepedepsit, dar n'a scos un cuvânt tot timpul celor douăzeci și cinci de curele. Era prea mulțumit cu isprava lui și nu simțea usturimea loviturilor. (Va urma)

Salonul GABY modele noi de fiț. Transformări după dela 150 lei modele 60 lei. Arad, Bul. Reg. Ferd. No. 11. Sacursală — la Timișoar. POLLÁK, Iosefin str. Huruade No. 9. —

In atenția producătorilor de vin!

— VASE NOI ȘI BĂTRÂNE —

furnizează eftin, eventual

le schimbă și pe produse

(dela 100 până la 900 litri).

Hoffman Bertalan maestru cădar și comerciant de vopsele Aradul nou, lângă biserică.

PARDESIILE ȘI HAINELE de PRIMĂVARĂ

le vopsește și curățește

str. Brătianu Nr. 11 **KNAPP** str. Episcopul Radu 10

Întreprindere cu cele mai moderne instalații de gaz și electricitate

CONCURENȚA de calitate și prețuri la SPĂLĂTORIA

„Patyolat“

gulere frumoase

cu lustru 4 Lei.

Arad, Str. Mărășești 6.

No. 362 1—2.

Stofe bune pe

bani puțini, la

I. SCHUTZ

2—3

Cel mai eftin loc de cumpărare

de ceasuri și bijuterii. Reparațiuni de ceasuri și bijuterii se execută precis și cu prețuri foarte favorabile la

FOGEL

Bul. Reg. Ferdinand 11

în fața Primăriei

1—4

Stofe, Pânze, Căti-fele, Barchete, Sveltere, Ciorapi,

mai eftine la

STRASSER

magazin de modă

peste drum de biserică-luteraană.

2—10

Schimbul aurului pe cel mai

urcat preț al zilei

Zinner, ceasornicar și bijutier,

Arad Str. Meșianu No. 1.

Repară ceasornice și bijuterii

pe lângă o garanță de 2 ani.

Verighete de AUR, bijuterii și

diferite ceasornice, cu cele

mai eftine prețuri.

INFORMAȚIUNI.

□ Conferințe la Palatul Cultural. Duminică, 4 Octombrie, va vorbi Părintele Dr. Gheorghe Ciuhandu, deschizând ciclul de conferințe în legătură cu istoria Aradului. Sf. Sa va trata subiectul: *Un moment din istoria religioasă a veacului al XVIII-lea. Mutarea Episcopiei la Arad.*

— În luna Noembrie, va conferența cunoscutul publicist, d-l Ion Montani, despre: *Gazetăria erolă la Arad.*

□ Curs de limba franceză. Dl. profesor Dr. Antoniu Balan, dela școala Com. de băieți din loc, va începe un curs seral de limba franceză, la data de 1 Octombrie a. c. Cursurile se vor ține de două ori pe săptămână, dela ora 6-7, în zilele ce se vor stabili de comun acord.

Taxa lunară de curs este 200 Lei. — Informații mai detaliate la Librăria diecezană din str. Eminescu.

□ Clerul rămâne în bugetul statului. În unele cercuri ale clerului ortodox a circulat șvonul cum că, în viitorul buget, cultele vor fi trecute în așa zisul buget extraordinar. Suntem în măsură să dăm cea mai formală desmentire acestui șvon. Sumele cuvenite clerului vor fi trecute, ca și până acum, în bugetul ordinar al statului cel extraordinar cuprinzând numai sumele pentru eventualele lucrări de investiție.

□ Desființarea examenelor de capacitate. Terminându-se lucrările de transferări, detașări și noul numiri, ministerul Instrucțiunii face cunoscut că aceste operațiuni se vor întocmi pe viitor numai pe bază de concurs.

În consecință, examenele de capacitate pentru profesorii secundari sunt desființate.

□ Măsuri pentru recolta de grâu a anului viitor. Ministerul Agriculturii și Domeniilor aduce la cunoștință generală că acțiunea de susținere a prețului grâului pentru recolta anului 1932, nu se va mai aplica decât la grânele bune cu maximum 5 la sută secară și corpuri strălune. Agricultorii sunt vestiți să ia măsuri a-și curăți și trata sămânța contra mărului pentru a obține grâu de bună calitate. Ministerul și camerele de agricultură vor continua acțiunea de schimbarea seminței. Conform legii se acordă o primă de 10 la sută asupra prețului celui mai favorabil dela Brăila, pentru grâul recunoscut ca grâu de sămânță și vândut ducțiunei de pește.

□ Cursuri de gimnastică. La 1 Octombrie se va deschide cursul de scrimă, box și gimnastică, a dlui Virgilio Pellegrini. Cursurile sunt atât pentru copii, cât și pentru adulți. În special adulților, cari în mare parte duc o viață sedentară, li se recomandă cursurile de gimnastică, pentru a li se intensifica circulația sângelui, care aduce după sine o înviorare a corpului. Inscriseri și informațiuni se dau în sala de gimnastică a Clubului sportiv Gloria C.F.R. din Palatul Cultural, de către Dl Virgilio Pellegrini, începând dela 1 Oct. zilnic între orele 3—7.

La cumpărăturile
d-voastră referiți-vă
la ziarul

ARADUL

□ Curs de limba engleză în urma cererii mai multor părinți dl. Prof. V. Popescu va deschide la 1 Octombrie un curs de limba engleză pentru elevi de curs secundar și un alt curs pentru cei din cursul primar. Informațiuni și înscrieri în fiecare zi dela 10—1 și 2—4 în Str. Seminarului 7.

□ Trecerea ilegală a frontierei Bălboczi Ștefan de 22 ani din Timișoara a fost arestat pentru trecerea clandestină a frontierei în Ungaria și îndărăt.

□ Furt în Radna. Individul Crișan Ilie de 23 ani din Radna a furat din restaurantul Horvat din localitate o pereche de ghete. Cazul se cercetează.

□ Lovit cu cuțitul. Chelnerul Viosak Pavel a fost împuns în față cu un briceag de individul Nodabliek Alexandru. După pansare rana ne fiind gravă a fost lăsat liber. Lui Nadabliek și consoților li s'au dresat acte de dare în judecată.

□ Sinuciderea unui soldat. Soldatul Sava Stolan din Reg. 93 Infanterie a fost aflat spânzurat în camera sa din Săn-Nicolaul-mic. Bănueli de crimă nu sunt. Cazul se cercetează de plutonierul șef al postului de jandarmi din Săn-Nicolaul-mic Cosor Marin.

□ Incediu. În 18 Sept. sa declarat tucedu la casa văduvei Solmoș Ana din comuna Rovine. Ars numai acoperișul. Victime nu sunt.

□ Port de armă fără permis. Locuitorul Reder Petru din comuna Dorobanți a fost prins împușcând un fazan. Cercetându-se cazul s'a aflat că susnumitul nu posedă permis pentru armă, astfel că li s'au dresat acte pentru două contravenții.

□ Zăpadă în țară. În noaptea de Sămbătă spre Duminică în mai multe părți a țării a căzut zăpadă. La noi în Arad, a nins pela ora 2 noaptea. Pe podgorie Duminică dimineața ninge încă. Sunt semnele unei ierni grele și timpurii.

Primăria și funcționarii.

Am anunțat în unul din numerile trecute ale ziarului nostru, hotărârea comitei Interimare de a relua tratativele cu funcționarii în vederea încheierii unei transacții, în procesul ce aceștia au înaintat contra primăriei. Trativele s'au reluat, iar funcționarii și-au și prezentat propunerile, care sunt următoarele:

1. Să li se plătească de către Primărie 90% din ce au de primit, în schimb, ei suportă toate cheltuielile de proces și renunță și la interesele ce li se cuvine după suma ce au de primit, interese cari se ridică până acum la peste 3 milioane lei.

2. În ce privește înaintările, să li se recunoască pe data de 1 Ianuarie 1928 vechimea, iar ca plată să li se dea numai 50%, renunțând la interesele ce li se cuvin după aceste sume și suportând tot ei toate cheltuielile de judecată.

Se va ajunge la înțelegere?

Se pare, că în aceste condițiuni se va ajunge pe cale pașnică la o înțelegere între Primărie și funcționarii, înțelegere din care vor câștiga ambele părți, după cum e logic.

Cronica sportivă

Arad: Ripensia — C.A.A. 4:0 (1:0)

Duminică 27 Sept. au continuat meciurile pentru cupa Herbay Trist început pentru echipele arădane. După înfrângerea Gloriei de către CAT și Muncitorilor de către RGMT a urmat înfrângerea și mai dezastruoasă a CAA de către profesioniștii timișoreni. Formațiile: Ripensia: Zombory — Bürger Hoksary — Hrehus Rafinsky Ciolac — Baka Dobay Wetzter Schwartz Semler. CAA: Theimler — Kovács Pfeifer — Szabo B. Mikoci Marcsin — Zsiga Török Inese Puscas și Kolomban. În prima repriză, jocul timișorenilor a fost, de o factură inferioară arădanelor. Acțiunile timișorenilor n'au fost încondate de succes decât în m. când Dobay cu ajutorul portarului marchează primul punct, în continuare nimic interesant. În repriza a doua timișoreni acționează mai energic și mai obțin încă trei puncte prin Dobay (m. 12) Wetzter (m. 14) și Semler (m. 17) Arbitrajul d-lui Keller mulțumitor.

Gloria — P.T.T. 5:0 (2:0) Toate golurile au fost marcate de Igna.

CHAMPIONAT CAT. II

Juventus — Titanus 2:0 (0:0)

Hakoah — Banatul 3:1 (0:1)

Întelegerea — Voinja 2:0 (1:1)

Șoimi — Vulturii 1:0 (1:0)

AVMSE — RAC 3:1 (1:1)

Timișoara: RGMT — Ilsa 2:0 (1:0)

Electrică — Freidorf 3:1 (1:1)

Tricolor — ZsSE 5:1 (2:1)

Haiduc — Fratelia 1:0

Hertha — Patria 3:0

Oradea: Universitatea — CAO 2:1

— Meciul a desemnat pe cea mai bună echipă amatoare a Ardealului. Universitarii au meritat pe deplin victoria. Au marcat Sepe (2) pentru U. și Meske pt. CAO.

Lugoj: Vulturii — LMTE 4:1 (2:1)

București: Olimpia — Voevodul Mihai 2:2

Unirea Tr. — Sp. Studențesc 4:0

CFR — Venus 2:0

Juventus — Macabi 0:0

Bevedere — Turda 5:0

Programul cinematografeilor.

CENTRAL: dela 29 Sept. - 1 Oct.

FEMEIA CARE NU TE UITĂ, dramă sonoră și vorbitoare, cu Lil DAGOVER și Svetislav PETROVICI.

SELECT: dela 27-30 Septembrie: MADAM SATAN, cu Kay JOHNSON, Reginald DENNY și Lillian ROTH,

dela 1 Octombrie: FATA PĂDURARULUI, cu Irène EISINGER și Paul RICHTER.

ELIT: 30 Septem. și 1 Octombrie: DESFRÂNATA, cu Lily DAMITA.

GRĂDIȘTE: 30 Sept. și 1 Oct. INGERAȘUL, dramă cu Norma SHARER.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință celor interesați că culesul viilor în comuna Șiria va fi în 12 Octombrie 1931.

Șiria la 28 Sept. 1931

Buda Mitru
preș.

Ultima oră

București, 28 Sept. ora 19.

— D. prim ministru N. Iorga, ministr. a primit demisiunea dlui F. Popescu, secretarul general a ministrului Instr. — Pr. N. Popescu a fost delegat ca secretar general la Instruc. iar în locul P. C. Sale a fost numit ca secretar general la Culte un prelat din Ardeal, al cărui nume ne scapă.

□ Ministerul Instr. Cultelor și Arh. pune în vedere tuturor școalelor să pe ziua de 1 Oct. să adopte o oră oficială dinainte de 15 Mai.

□ Cum va fi vremea Marți, 29 Sept. Cerul noros, vânt dinspre vest (aerul) temperatura puțin în creștere.

□ Sonda 160 a Societății Române de Ingineri Americani, care acum 10 zile s'a scufundat singură, a reînceput să ardă de la 1 și jumătate, însă focul se menține numai la suprafață.

□ Dl. Manolescu, guvernatorul Banatului Național, va sosi în țară pe ziua de 1 Octombrie, iar în ziua de 5 Oct. se va ține un Consiliu al Băncii Naționale la care va participa și dl. ministru de finanțe, dl. C. Argetoianu.

□ Londra, 28 Sept. Discuțiile dela Masa Rotundă între delegații britanici și indieni, au ajuns la rezultate satisfăcătoare, acceptându-se punerea dlui prim ministru dl. MacDonald, ca în cazuri de neînțelegere chestiunile să fie supuse unui arbitru de trei.

Tăranii și ziarul „ARADUL”

Din partea unui cetitor al nostru primim următoarele:

Domnule director,

După primirea acestei scrisori și mandatului postal, vă rog să-mi trimiteți foala. Am citit numărul trimis și m-am bucurat de redacția d-voastră cum scrie de faimă și regulat. Adresa mea este Pășan Avram, Comuna Cula.

24 Sept. 1931.

Cugetări și maxime pentru femei.

— Femeia fără pudoare (rușine) nu nicio dată frumoasă.

— Este mai bine a trăi într'o casă decât cu o femeie gâlcevitoare și scârțoasă.

— Onoarea unei femei e rău dacă bărbatul și religia nu sunt la posturi de pază.

— Unui bărbat cu spirit, îi trebuie femei numai cu simțiri; e prea mult spirit într'o casă.

— Precum soarele înălțându-se înfrumusețează lumea, astfel figura unei femei virtuose este podoaba casei sale.

Abia mai este o săptămână până la 5 Octombrie, când se începe tragerea Loteriei Spitalului Evreesc.

Toată lumea să-și încerce norocul! cu 100 lei, puteți câștiga un milion și cu această sută de lei ajutați și Casa dragostei și căminul ucenicilor.

În afară de câștigul principal de un milion de Lei, mai sunt aproape 2000 de câștiguri mai mari și mai mici, în sume de 200.000, 100.000, 50.000, 25.000, 10.000, 2.000 și 200 Lei.

Cumpărați încă azi un bilet la loteria Spitalului Evreesc. Se află la Daniel Koch și peste tot.